ВІДГУК

офіційного опонента - доктора юридичних наук, професора Колесника Валерія Аркадійовича на дисертацію Русанівського Сергія Віталійовича на тему **«Розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів»**, подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 – Право за спеціальністю 081 Право

Актуальність теми дослідження. Будь-які злочини, пов'язані із перевищенням службовою особою посадових повноважень, підривають ефективність службового адміністрування і авторитет влади у суспільстві, надають руйнівного впливу на різноманітні сфери суспільного життя, породжують недовіру та соціальну напругу у суспільстві, викликають негативну оцінку діяльності посадових осіб. В цьому їх окрема й особлива суспільна небезпека, а наслідки мають ознаки кримінальної караності вчиненого діяння. При вчиненні такого злочину як перевищення влади або службових повноважень винуватець відкрито ігнорує вимоги, що пред'являються державою й покладеним на нього службовим обов'язком, й демонстративно посягає не лише на встановлений порядок несення служби, а й на багато які гарантовані Конституцією України права та інтереси особи, суспільства, держави.

У сучасних умовах, з урахуванням діючого в країні воєнного стану, питання розслідування випадків перевищення влади або службових повноважень працівниками правоохоронних органів з використанням зброї чи спеціальних засобів набуває особливої значущості. Ефективність таких розслідувань безпосередньо впливає на забезпечення національної безпеки, захист територіальної цілісності та недоторканності держави, а також на гарантування прав і свобод громадян. У контексті активних євроінтеграційних процесів та реформування правоохоронної системи відбувається оновлення законодавства і вдосконалення процедур контролю за діяльністю правоохоронців, що має на меті підвищення прозорості, підзвітності та правомірності їх дій, зокрема у випадках зумовленого інтересами служби застосування зброї або спеціальних засобів. Такі дії в разі їх правомірності не можуть нести протизаконного завдання шкоди будь-кому. Це створює необхідність глибокого аналізу існуючих проблем та викликів у сфері розслідування перевищень службових повноважень, що є важливою складовою підтримки верховенства права і зміцнення довіри та відчуття поваги суспільства до правоохоронних органів.

Для цієї категорії кримінальних правопорушень характерним є високий рівень латентності. Згідно зі статистичними даними Офісу Генерального прокурора, за ч. 2 ст. 365 Кримінального кодексу (КК) України «Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу» протягом 2021-2024 років та за січень–червень 2025 року – зареєстровано 1001/609/650/599/275 кримінальних

правопорушень. Вручено 21/15/30/8/12 повідомлення про підозру, а до суду з обвинувальним актом направлено 18/10/27/4/7 кримінальних проваджень. Статистичні дані й результати слідчої практики свідчать про те, що розслідування перевищення влади чи службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів, становить певні труднощі для співробітників слідчих підрозділів. Тому серед найактуальніших проблем для вирішення цієї проблеми сьогодні перед ученими й практиками постає завдання з удосконалення й оптимізації процесу розслідування таких фактів перевищення влади або службових повноважень. Але розв'язання цього завдання вимагає передусім ґрунтовного вивчення питань, які більшою чи меншою мірою стосуються напрацювання та невідкладного впровадження у роботу насамперед слідчих органів результативних науково-методичних рекомендацій, які б ґрунтувалися на концептуальних положеннях загальної теорії криміналістики, результатах узагальнення репрезентативної вибірки кримінальних проваджень цієї категорії злочинів та результатів їх розгляду судами. З цих позицій комплексного, більш ґрунтовного дослідження й вирішення потребують питання криміналістичних засад розслідування цього виду кримінальних правопорушень, розроблення та впровадження в діяльність органів досудового розслідування ефективної криміналістичної методики, засобів та методів, спрямованих на отримання криміналістично значущої інформації з метою встановлення всіх обставин вчинення протиправного діяння. На думку опонента, актуальність теми даного дослідження не викликає і не повинна ні в кого викликати сумнівів, адже воно зумовлене потребами не лише теоретичного осмислення важливої наукової проблеми, а й вимогами сучасної практики розслідування злочинів окремої категорії.

Ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. Ознайомлення з дисертацією дає всі підстави стверджувати, що дана наукова праця містить необхідні для такого дослідження компоненти – критичний аналіз результатів досягнень значної кількості попередніх дослідників цієї та суміжних проблем, аналітичний огляд законодавчих і нормативних документів, належну апробацію результатів здійсненого наукового дослідження. Науковий апарат рецензованої дисертації є достатньо фундаментальним, матеріал викладений чітко, доступно та юридично грамотно з використанням виваженої наукової термінології. Позиції, які відстоює автор, ґрунтуються на наявних досягненнях науки кримінального права та процесу, криміналістики, положеннях суміжних дисциплін. Свої думки, висновки, пропозиції С.В.Русанівський підтверджує фактами, критичним аналізом чинного законодавства, вже висловленими в юридичній літературі позиціями учених з відповідного приводу.

Аналізуючи основні положення і висновки дисертації, можна стверджувати, що дисертант володіє методологією наукового аналізу складних наукових проблем теорії і практики юридичної науки. Теоретичний

та емпіричний матеріал, наукові викладки аналізуються С.В.Русанівським за допомогою комплексу філософських, загальнонаукових та спеціально-наукових методів. Належна методологія даного дослідження є підтвердженням достовірності наукових положень, висновків, а головне – особисто отриманих результатів, викладених у дисертації.

Слід акцентувати увагу і на достатньому емпіричному матеріалі, який цілком відповідає вимогам репрезентативності. Емпіричну базу дослідження становлять: результати вивчення та узагальнення матеріалів 43 кримінальних проваджень за ч.2 ст. 365 КК України за період 2021– шість місяців 2025 років; зведені дані анкетування 235 слідчих Національної поліції України, 320 слідчих Державного бюро розслідування і 43 судових експертів з Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Миколаївської, Одеської, Рівненської, Тернопільської, Чернівецької областей та м. Києва. Професійний склад респондентів та географічне охоплення значної території їх роботи, а також особистий досвід практичної роботи дисертанта в правоохоронних органах (зокрема досвід його роботи оперативним працівником, начальником відділу Національної поліції України); статистичні й аналітичні матеріали Офісу Генерального прокурора, Державної судової адміністрації України за 2021– шість місяців 2025 років. Зазначене в сукупності вказує на серйозний підхід до вивчення проблеми та підтверджує достовірність отриманих результатів.

Таким чином сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації мають **належний рівень обґрунтованості й достовірності**, що забезпечується досить вдалою й продуманою структурою наукової розробки, логікою викладення матеріалу, потужним масивом законодавчої, емпіричної та джерельної бази.

Наукова новизна положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації полягає в тому, що дисертація С.В.Русанівського є одним з перших у вітчизняній правничій науці, комплексним й системним дослідженням, в якому на основі аналізу доктринальних положень вітчизняних учених у галузі кримінального процесу, криміналістики, актів національного законодавства, сталої правоохоронної практики, розв'язано важливу наукову проблему, що полягає у розробленні наукових засад розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів. У дисертації обґрунтовано низку нових, концептуально важливих для теорії та практики розслідування зазначених злочинів, висновків, пропозицій і рекомендацій, які розширюють наявні знання в цій сфері.

До основних здобутків автора, які становлять наукову новизну дослідження, необхідно віднести те, що у дисертації:

- розроблено внутрішньовидову криміналістичну методику розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником

правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів як інформаційну модель;

- наведено аргументацію щодо розподілу способів вчинення перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів на: перевищення влади – дії працівника правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів, який, маючи повноваження, під час виконання своїх функцій виходить за межі повноважень; перевищення службових повноважень – дії працівника правоохоронного органу, який не має повноважень і виходить під час виконання своїх функцій за їх межі із застосуванням зброї чи спеціальних засобів; перевищення службових повноважень – дії працівника правоохоронного органу, який наділений владними повноваженнями, але у конкретному випадку перевищує не їх, а інші свої повноваження із застосуванням зброї чи спеціальних засобів;

- запропоновано наукові підходи до систематизації способів та форм протидії розслідуванню перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів й пов'язаних з ними кримінальних процесуальних та криміналістичних контрзаходів, які вживаються слідчим;

- удосконалено теоретичне розуміння тактики проведення допиту (потерпілих, підозрюваних-правоохоронців, свідків) з урахуванням дотримання загальних криміналістичних вимог, позитивних і негативних обставин при типових слідчих ситуаціях, психологічних і соціальних факторів, які впливають на поведінку допитуваних, а також протидії розслідуванню;

- розроблено комплекс заходів спрямованих на подолання протидії розслідуванню перевищенню влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів на основі проведення негласних слідчих (розшукових) дій підрозділами внутрішньої безпеки за дорученням слідчого, спрямування яких визначається самою протидією з боку зацікавлених осіб, а отримані результати, що набули значення доказів у кримінальному провадженні щодо протидії розслідуванню, можуть використовуватися на стадії досудового розслідування як підстави для проведення інших процесуальних дій з метою отримання нових доказів або перевірки раніше отриманих, а також для оцінки фактичних даних та їх джерел, що ще не набули значення доказів;

- удосконалено положення щодо змісту і зв'язків елементів криміналістичної характеристики перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів (особа злочинця та потерпілого; спосіб вчинення та приховування; обстановка вчинення та слідова картина), важливе місце в якій посідають взаємозв'язки правоохоронця з потерпілим, оскільки характер застосування зброї або спеціальних засобів безпосередньо визначається дією або бездіяльністю потерпілих; порушенням меж наданих законом прав і

повноважень; заподіянням або погрозою заподіяння тілесних ушкоджень або смерті;

- внесено науково-практичні пропозиції щодо тактики проведення огляду зокрема на підготовчому й основному етапах, під час огляду зброї, тіла потерпілого й службового приміщення чи спецтранспорту, а також плануванням (залучення експерта; фіксація слідів застосування сили; ретельний опис обстановки – просторове розміщення предметів; вилучення зброї/засобів впливу з ідентифікацією серійних номерів; документування свідчень) й використанням відеофіксації, дронів, 3D-моделювання у складних випадках;

- удосконалено положення щодо підстав групування судових експертиз у межах кримінального провадження про перевищення влади або службових повноважень працівниками правоохоронних органів із застосуванням зброї чи спеціальних засобів за об'єктом дослідження та цільовим призначенням відповідно до процесуальних завдань, які стоять перед слідчим.

При цьому віднесення самим автором певних з отриманих положень та висновків дослідження до наукової новизни у рубриках «Вперше», «Удосконалено», «Набуло подальшого розвитку» є обґрунтованим та виправданим.

Практичне значення одержаних результатів полягає у створенні наукового підґрунтя для забезпечення ефективного розслідування злочинів перевищенню влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів.

Прикладна спрямованість дисертації знайшла своє втілення у тому, що її матеріали були рекомендовані до практичного використання в роботі органів досудового розслідування під час розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 365 КК України, про що є відповідний акт впровадження (акт впровадження Державного бюро розслідувань від 27 червня 2025 року.) Результати даного дослідження вже сьогодні впроваджені в освітній процес – під час викладання навчальних дисциплін «Криміналістика», «Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень» «Криміналістичні засоби та методи розслідування кримінальних правопорушень» під час підготовки навчально-методичних та дидактичних матеріалів, а також рекомендувати їх до вивчення під час самостійної роботи здобувачів вищої освіти (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 19 червня 2025 року № 107-оп). Сформульовані у дисертації положення, висновки, пропозиції й рекомендації мають потенціал більш широкого використання у правозастосовній діяльності в діяльності з досудового розслідування злочинів не лише органами Національної поліції, а й іншими, зокрема, і Служби безпеки також та в освітньому процесі юридичних й інших вищих освітніх закладів та факультетів правового спрямування.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації в опублікованих працях. Основний зміст дисертації С.В.Русанівського (зараховуючи наукові положення, висновки та рекомендації) повно відображені у 7 наукових працях, з яких чотири статті опубліковані у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (чотири з активним ідентифікатором DOI, одна у співавторстві з іншими особами), а також трьох тезах доповідей на всеукраїнських і міжвідомчих науково-практичних конференціях. Наукові публікації дисертанта свідчать про його послідовну роботу над розв'язанням поставленого наукового завдання впродовж 2024-2025 років. У здійснених публікаціях достатньо повно відображені всі розділи дисертації, що дає можливість ознайомлення з її основними положеннями до проведення прилюдного захисту цієї роботи.

Дотримання академічної доброчесності. Дисертація Русанівського С.В. на тему «Розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів» є завершеною працею і містить результати власних досліджень її автора. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело з вказуванням на автора такої публікацічї, а в спільних публікаціях вказано на долю наукового внеску самого дисертанта, що свідчить про відсутність порушення академічної доброчесності.

Оцінка змісту дисертації та її оформлення. Дисертація С.В.Русанівського оформлена згідно із нормативними вимогами і стандартами, які передбачені для опублікування такого виду досліджень. Робота написана державною мовою з дотриманням виваженого наукового стилю. В цілому, структура дисертації є логічно побудованою та ґрунтується на комплексному підході до вирішення проблем розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів.

Перший розділ дисертації «Теоретичні основи дослідження та криміналістична характеристика перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів» поєднує два підрозділи, які логічно пов'язані між собою та виконують завдання: характеристики формування методики розслідування зазначених видів злочинів; викладення авторського підходу до криміналістичної характеристики та її окремих елементів, зокрема таких: особа злочинця та потерпілого; спосіб вчинення; обстановка вчинення та слідові картина. В даному розділі дисертантом зазначається, що криміналістична методика розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів є внутрішньовидовою й важливим інструментом для ефективного виконання завдань кримінального провадження, передбачених ст. 2 КПК України, специфіка якої полягає в необхідності врахування статусу особи-злочинця – працівник правоохоронного органу та мотиви його

поведінки, а також потерпілого й віктимної поведінки з його боку. Дисертантом проведено кропітку і доволі об'ємну за обсягом та змістовним наповненням роботу з криміналістичної характеристики злочинів передбачених ч. 2 ст. 365 КК України – це відомості про осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, мотиви та цілі його дій; способи вчинення; обстановку та слідову картину; особу потерпілого.

Другий розділ – «Організація початкового етапу розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу з застосуванням зброї чи спеціальних засобів» органічно і в логічній послідовності поєднує три підрозділи, що присвячені розгляду питань щодо: особливостей початку досудового розслідування та обставин, що підлягають встановленню; типових слідчих ситуацій та версій, що виникають під час розслідування; протидії розслідуванню та засобам її подолання. Дисертантом зазначається, що початок досудового розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів зумовлений особливим режимом досудового розслідування в умовах воєнного стану й переліком обставин, які підлягають встановленню, а саме встановлення факту кримінального протиправного діяння передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України; способу вчинення, що пов'язаний із застосуванням зброї чи спеціальних засобів; виду та кількості зброї чи спеціальних засобів, їх характерних ознак; місця і часу вчинення кримінального протиправного діяння; особи злочинця – працівника правоохоронного органу, який явно перевищив межі наданих повноважень, співучасників й наявності дозволу на право володіння й користування зброєю; «незаконності» застосування зброї чи спеціальних засобів; мотиву і мети дій працівника правоохоронного органу; слідів перевищення, застосування зброї чи спеціальних засобів; даних потерпілого; наслідків – вид і розмір шкоди, завданої протиправним діянням.

Дисертант цілком слушно вказує, що на початковому етапі розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів, можуть виникати такі типові слідчі ситуації виходячи з: (1) особи-злочинця: а) у розпорядженні слідчого є відомості, що, прямо або побічно, вказують на особу – працівника правоохоронного органу який незаконно, явно застосував або погрожував до застосування зброї чи спеціальних засобів. Розслідування проводиться у напрямі доведення обставин вчинення злочину; б) у розпорядженні слідчого відсутні відомості, що вказують на особу – працівника правоохоронного органу який вчинив дії передбачені ч. 2 ст. 365 КК України. Розслідування проводиться за напрямом встановлення особи-злочинця й механізму злочину (взаємозв'язок «механізм злочину – працівник правоохоронного органу»); (2) обставин події: а) обставини перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів встановлено на місці події; б)

обставини перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів встановлено на підставі заяви потерпілого, який постраждав від неправомірних дій правоохоронців. Про цей інцидент також повідомили інші особи, які були обізнані про ситуацію; в) обставини перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів оприлюднено в засобах медіа; г) обставини перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів встановлено з оперативно-розшукових, перевірочних матеріалів, а також з матеріалів підрозділів внутрішньої безпеки, прокурорів, що здійснюють процесуальне керівництво розслідуванням, розслідування інших кримінальних правопорушень.

До дієвих засобів протидії розслідуванню перевищенню влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів дисертант відносить проведення негласних слідчих (розшукових) дій підрозділами внутрішньої безпеки за дорученням слідчого, спрямування яких визначається самою протидією з боку зацікавлених осіб. Негласні слідчі (розшукові) дії мають виключний характер (проводяться у випадках, якщо відповідні відомості неможливо отримати гласними слідчими (розшуковими) діями) та являють собою найсерйознішу форму втручання у права людини, яке має бути необхідним і пропорційним, а тому їх проведення повинно бути проведено до того, як працівник правоохоронного органу набуде процесуального статусу підозрюваного (особа перевіряється на причетність до вчинення злочину, тобто встановлюється зв'язок між правопорушенням і конкретною фізичною особою, а також встановлюються факти протидії розслідуванню).

Розділ третій «Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу з застосуванням зброї чи спеціальних засобів» об'єднує три підрозділи, і присвячений розкриттю особливостей проведення таких слідчих (розшукових) дій як огляд, допит та призначення та проведення судових експертиз. Огляд у кримінальних провадженнях про перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів у 64% кримінальних проваджень здійснювалася із запізненням після інциденту, що ускладнило фіксацію слідів застосування сили чи зброї. Така слідча (розшукова) дія також потребує участі представників Державного бюро розслідувань, прокурора та незалежного експерта для уникнення конфлікту інтересів й відеофіксації дій слідчої групи для легітимації зібраних доказів у подальшому судовому процесі, а також виступає ключовим інструментом у доказуванні обставин, які дозволяють: підтвердити або спростувати застосування зброї, сили, спецзасобів; встановити місце нанесення й розташування тілесних ушкоджень на потерпілому (у співпраці з судово-

медичним експертом); вилучити службові накази, інструкції, схеми розміщення сил, які могли бути використані для зловживання. Під час огляду необхідно детально зафіксувати місце розташування зброї, її стан, наявність на ній слідів крові, відбитків пальців, біологічних матеріалів, а також слідів використання з ретельним внесенням до протоколу огляду, доповненому фото- та відеофіксацією відповідно до вимог ст. 104 КПК України.

Для роботи в умовах протидії розслідуванню автором запропоновано комплекс тактичних і процесуальних заходів під час проведення допиту підозрюваного: забезпечення збереження слідчої таємниці; вжиття заходів щодо попередження, виявлення та подолання завідомо неправдивих показань, обмови або самообмови підозрюваного; запобігання зміні показань та відмові від раніше наданих свідчень; контроль за дотриманням процесуального порядку під час складання протоколу допиту; недопущення фальсифікації матеріалів протоколу допиту; подолання протидії з боку захисника під час допиту; запобігання та нейтралізація відмови підозрюваного від надання показань; подолання ухилення підозрюваного від явки на допит.

До найпоширеніших способів використання спеціальних знань у кримінальних провадженнях, відкритих за фактом перевищення влади або службових повноважень працівниками правоохоронних органів із застосуванням зброї чи спеціальних засобів, дисертант відносить залучення експертів та проведення відповідних судових експертиз. Основна мета таких експертиз – встановити об'єктивні обставини події: механізм застосування сили та засобів; факт та умови застосування зброї або спецзасобів; причинно-наслідковий зв'язок між діями правоохоронця та тілесними ушкодженнями або смертю потерпілого.

У загальних висновках в стислій, але доволі інформативній за обсягом та логікою формі викладено основні результати даного дослідження, що збігається як із поставленими завданнями, так і з текстуальним викладенням основних положень даного дослідження. Це свідчить про його завершеність.

Зауваження та дискусійні положення щодо оформлення та змісту дисертації. Як в будь-якому ґрунтовному та доволі об'ємному науковому дослідженні, в цій роботі є певні недоліки та стосовно роботи можуть бути висловлені окремі зауваження й побажання, метою яких слід вважати не нівелювання досягнень автора, а спробу започаткувати дискусію під час обговорення. До таких зауважень можна віднести наступні:

1. В дисертаційній рубриці «новизна» та її підрубриці «вперше» повинно знайти відображення тих положень, які відносять до вперше отриманих в науці, в окремій науковій теорії, а не тих які є вперше отриманими самим автором і тому вважаються ним новими. Опонент не може погодитись з тим, що дисертантом у цій праці вперше науково обґрунтовано поняття «ситуації слідчих (розшукових) дій» (стор. 21). В криміналістиці до сьогодні розроблено цілісну криміналістичну теорію слідчої ситуації, автори якої згадуються самим дисертантом по тексту роботи

і на чиї визначення слідчої ситуації він спирається. Теорія слідчої ситуації залишається відкритою для свого розвитку, але існуючі в ній визначення слідчої як і криміналістичної ситуації ніхто не відкидає. Тому, не вдаючись в дискусію з цього приводу, опонент вважає, що дану позицію новизни варто прийняти, але віднести до підрубрики – «набуло подальшого розвитку».

2. За завдання дисертантом поставлено «висвітлити зміст криміналістичної характеристики перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів» (стор.18), Проте у висновках мова йде про те, що «сформовано криміналістичну характеристику особи злочинця, що вчинив перевищення влади або службових повноважень із застосуванням зброї чи спеціальних засобів (стор. 230). Як відомо, криміналістична характеристика особи злочинця – це лише один із структурних елементів криміналістичної характеристики злочину. За текстом роботи й у висновках до її 1 розділу (стор. 87) йде мова про «інформаційну модель, яка включає криміналістично значущі дані про особу злочинця, мотиви та цілі його дій, форми і методи вчинення та приховування кримінального правопорушення, а також типові наслідки («слідову картину»), обстановку (умови, місце, час, зброя, спеціальні засоби) і особу потерпілого». А тому бажано було б почути під час захисту, які ще елементи криміналістичної характеристики цього виду злочинів входять до її структури і чи вважає дисертант пропоновану ним інформаційну модель криміналістичною характеристикою?

3. За текстом роботи досліджено і у висновках до розділу 2 йдеться про способи протидії розслідуванню зазначеного в назві дисертації виду злочину (стор. 157-158), у загальних висновках стверджується те, що способи вчинення даного злочину у 87% пов'язані зі способами приховування й протидії досудовому розслідуванню. Бажано уточнити, які саме із способів вчинення досліджених злочинів в їх переважній більшості з якими із способів їх приховування пов'язані та чи вважає дисертант приховування злочинів та протидію розслідуванню рівнозначними криміналістичними поняттями?

Висловлені зауваження й побажання не перекреслюють багатьох чеснот даної праці, не зменшують цінності наукового доробку її автора і можуть бути враховані ним або відкинуті, проте з відповідними поясненням на за сіданні спеціалізованої вченої ради власної наукової позиції.

ВИСНОВОК

1. Дисертація Русанівського Сергія Віталійовича на тему «Розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що у сукупності вирішують конкретну наукову проблему розробки засад розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів.

Дисертація має практичне значення для забезпечення ефективності розслідування зазначених видів злочинів.

2. Дисертація Русанівського Сергія Віталійовича на тему «Розслідування перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї чи спеціальних засобів» відповідає галузі наукових знань 08 – «Право», спеціальності 081 – «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2017 р. № 40, а також Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Русанівський Сергій Віталійович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право», за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:
доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник
НОЦ Національної академії
Служби безпеки України Валерій КОЛЕСНИК

Підпис Колесника Валерія Аркадійовича засвідчую:
Учений секретар Національної академії
Служби безпеки України,
кандидат юридичних наук, доцент Андрій ПРОЗОРОВ